

Arbejdsmiljøforskningsfonden & Det Strategiske Arbejdsmiljøforskningsudvalg

Til Arbejdsmiljørådet

Arbejdsmiljøforskningsfondens virke i 2012 - Redegørelse

1. Indledning

Arbejdsmiljøforskningsfonden blev etableret med satspuljeaftalen for 2003, i overensstemmelse med de anbefalinger, som Arbejdsministeriets udvalg om Arbejdsmiljøforskning gav i 2001.

Arbejdsmiljørådet har fra fondens etablering i 2003 årligt overført 10 mio. kr. frem til 2010 og fra 2011 ca. 5 mio. kr. af midlerne fra rådets sekretariat til forskningsfonden, og udpeger repræsentanter til fondens arbejde med forskningsprioritering. Som led i dette samarbejde udarbejder fonden hvert år en kort redegørelse til rådet.

2. Fondens grundlag og bevillinger

Formålet med fonden blev med satspuljeaftalen i 2003 angivet som: ”Formålet med fonden er at afhjælpe, at personer udstødes fra arbejdsmarkedet på grund af nedslidning, arbejdsulykker og arbejdsbetingede lidelser. En forøget viden om årsager og belastninger samt disses afhjælpning vil have stor betydning for arbejdsmiljøforholdene. Der er derfor behov for at styrke dansk arbejdsmiljøforskning som anbefalet af Arbejdsministeriets Udvalg om Arbejdsmiljøforskning i februar 2001.”

Det var dengang en midlertidig bevilling på 82,6 mio. kr. for perioden 2003-2006, og ved de efterfølgende satspuljeforhandlinger blev der hvert år blevet afsat flere midler til fonden.

Ved satspuljeaftalen for 2009 blev det aftalt, at Arbejdsmiljøforskningsfonden finansieres permanent med et årligt bevillingsniveau på 50 mio. kr. fra 2011 og 52,5 mio. kr. fra 2012. Tabel 1 viser de samlede midler, som er til rådighed fordelt på år:

Tabel 1 – Fondens midler fordelt på år

År/mio. kr.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Finansloven	62,6	54,8	52,5	54,0	54,0	54,0	54,0
Rådet	10,0	5,0	5,9	4,9	*	-	-
I alt	72,6	59,8	58,4	58,9	54,0	54,0	54,0

* Arbejdsmiljørådet har ikke taget stilling til overførsel af midler fra 2014

3. Fondens uddeling i 2012

Arbejdsmiljøforskningsfonden består af tre udvalg: To faglige udvalg, Det Videnskabelige Arbejdsmiljøforskningsudvalg (DVU) og Udvalget for Udvikling og Udredning (UUU), som foretager den faglige bedømmelse og Det Strategiske Arbejdsmiljøforskningsudvalg (DSU), som prioriterer midlerne. Der holdes et årligt fællesmøde, hvor udvalgene drøfter fondens arbejde og tværgående problemstillinger.

I relation til 2020-planen blev det besluttet, at Dansk Center for Nanosikkerhed skulle oprettes i 2012. Fonden havde derfor et opslag herom i 2011 og fonden modtog to ansøgninger og det blev besluttet at give en bevilling på 30 mio. kr. til Dansk Center for Nanosikkerhed på NFA. På denne baggrund har Arbejdsmiljøforskningsfonden kun haft én ordinær uddelingsrunde i 2012 og ikke to som de foregående år.

Det ordinære opslag havde ansøgningsfrist 17. september og havde fire temaer:

- Psykisk arbejdsmiljø
- Arbejdsulykker
- Muskel- og skeletbesvær
- Virkemidler i arbejdsmiljøarbejdet

Endvidere har der været behandlet opslag med ansøgningsfrist hhv. 1. marts og d. 17. september 2012 om to arbejdsmedicinske udredninger:

- Lavdosis arbejdsbetinget asbestudsættelse og lungecancer: Et videnskabeligt referencedokument
- Erhvervsmæssig udsættelse for svejserøg og udvikling af iskæmisk hjertesygdom

Til den første arbejdsmedicinske udredning har fonden modtaget to ansøgninger og der blev bevilget 500.000 kr. til den ene. Til den anden udredning har fonden modtaget tre ansøgninger og der blev bevilget 400.000 kr. til den ene.

Til den ordinære ansøgningsrunde i september har fonden modtaget 46 ansøgninger, hvilket er tilsvarende for niveauet for tidligere år. Antallet af ansøgninger har siden 2010 ligget på mellem 46-52. Ansøgerfeltet består dels af en relativt fast gruppe af de etablerede miljøer inden for arbejdsmiljøforskningen, der i forvejen har en eller flere bevillinger hos fonden samt et antal nye ansøgere. Der har også i 2011 været flere ansøgninger fra institutioner, der ikke har en bevilling hos fonden. Dette er en positiv udvikling, der peger på, at fonden er blevet etableret som institution, der finansierer arbejdsmiljøforskning.

Også i 2012 har fonden fået mange genansøgninger. 15 projekter har genansøgt og heraf fik de 5 projekter bevilget midler.

De støttede projekter er kort beskrevet og tematiseret i vedlagte bilag 'Liste over igangværende projekter 2003-2012'. Desuden er vedlagt 'Liste over afsluttede projekter 2003-2012'. Uddelingerne til ovennævnte opslag er samlet i tabel 2:

Tabel 2 – Tilskud fra Arbejds miljø forsknings fonden 2012

Tema	Antal projekter	Beløb i mio. kr.	Pct. af samlede bevilling
Psykisk arbejdsmiljø	4	7,5	12,9
Virkemidler	3	8,6	14,8
Muskel-skelet	2	4,5	7,8
Ulykker	1	3,4	5,9
Udredning	2	0,9	1,6
Ph.d.*	2	3,1	5,3
Nanocenter	1	30,0	51,7
I alt	15	58,0	100,0

* Emnerne for ph.d.'erne er hhv. ulykker og virkemidler

4. Status for Arbejds miljø forsknings fonden ved udgangen af 2012

Tabel 3 viser samtlige temaer, som er støttet siden fondens start og til udgangen af 2012. Som det fremgår af tabellen er der i denne periode samlet støttet 180 projekter til et beløb på 530 mio. kr. Herudover er der anvendt ca. 26 mio. kr. til administration af fonden herunder løn, honorering af de faglige udvalgs medlemmer, konferencer m.v., hvilket er ca. 5% af de samlede udgifter i fonden.

Tabel 3 – Støttede projekter i perioden 2003-2012

Tema	Opslag 2003-2006	Opslag 2007-2012	Antal projekter	Mio. kr.	Pct. af samlede bevilling
Udstødelse og sygefravær	1		5	24,8	4,7
Ulykker	1	6	14	47,6	9,0
Nye teknologier	1		5	12,6	2,4
Virkemidler	2	5	22	59,2	11,2
Arbejde med mennesker	1		5	17,5	3,3
Mindre virksomheder	1		3	10,5	2,0
Psykisk arbejdsmiljø	2	6	40	111,2	21,0
Muskel-skelet	1	6	21	57,95	10,9
Støj		4	7	22,5	4,2
Nyt arbejdsliv	1	5	17	62,4	11,8
Stoffer og materialer		5	15	45,4	8,6
Viden og handling		2	3	12,7	2,4
Nanocenter		1	1	30,0	5,7
I alt forsknings- og udviklingsprojekter			158	514,35	97,1
Udredninger*			22	15,55	2,9
I alt støttet			180	529,9	100,0

* Af disse er 15 arbejdsmedicinske udredninger samt syv udredninger bevilget af DSU

Fordelingen af støtte på temaer er afhængige af en lang række forhold. Antallet af opslag der har været på de enkelte temaer bestemmer i nogen udstrækning størrelsen af det støttede beløb og antallet af projekter for hvert tema. Temaet 'psykisk arbejdsmiljø' har således været slået op otte gange, hvilket er en af de væsentlige forklaringer på, at temaet har modtaget størst støtte i fondens første tid.

I perioden 2003-2006 blev temaer for fondens opslag delvist bestemt ud fra satspuljeaftalerne i forbindelse med fondens oprettelse og ved satspuljeaftalerne for 2004 og 2005. Fra 2007 og frem til og med 2011 har fonden haft de samme syv brede temaer, der har været opslag på i hvert af årene. Disse temaer har været de fire prioriterede områder (arbejdsulykker, psykisk arbejdsmiljø, muskel- og skeletbesvær og støj) samt de tværgående temaer om virkemidler og et nyt arbejdsliv. Desuden har stoffer og materialer været medtaget som tema. I udgangspunktet har der været lige mange ressourcer fordelt til hvert af de syv temaer hvert år, ca. 8

mio. kr. Den faktiske fordeling af støtte er dog sket efter konkret vurdering af projekternes arbejdsmiljørelevans og kvalitet.

I 2012 har fonden støttet de nuværende tre prioriterede arbejdsmiljøområder, 'arbejdsulykker', 'psykisk arbejdsmiljø' og 'muskel- og skeletbesvær', samt det tværgående område 'virkemidler indenfor arbejdsmiljøarbejdet'.

Det skal bemærkes, at der stadig har været mulighed for at søge om støtte til projekter, der omhandler tidligere opslag som f.eks. udstødelse og sygefravær hvilket typisk er inden for temaerne psykisk arbejdsmiljø og muskel- skeletbesvær, ligesom der også har været mulighed for at søge om støtte til problemstillinger vedrørende mindre virksomheder inden for flere af temaerne.

Endelig skal det også bemærkes, at det forholdsvist lille antal støttede projekter inden for emnet 'arbejdsulykker' skyldes et lille antal ansøgninger inden for dette område, hvilket har begrænset mulighederne for at give støtte hertil. Der var i 2012 kun fire ansøgninger til dette emne og heraf blev de to vurderet ikke at være fagligt kvalificerede, mens de øvrige to blev bevilget støtte.

Tilsvarende skal det også nævnes, at selvom fonden i sin strategi beskriver en række områder og underemner man ønsker at støtte, så er fonden afhængig af at modtage ansøgninger, der tager disse områder op for at kunne støtte dem. Der er derfor flere underemner, som ikke støttes, fordi der ikke modtages ansøgninger i relation hertil.

I tabel 3 er støtten fordelt i forhold til titlerne på de opslåede temaer. Selv om et projekt bevilges midler ud fra et enkelt tema, kan indholdet imidlertid godt omfatte problemstillinger inden for flere områder. Det er især projekterne bevilget inden for temaet 'virkemidler', der kan indeholde problemstillinger fra de øvrige temaer.

Psykisk arbejdsmiljø er fortsat det største tema både i relation til antal projekter og samlede støtte. Udover de ca. 111 mio. kr., som er givet i støtte til 40 projekter, så er problemstillinger vedr. psykisk arbejdsmiljø centrale i 20 projekter inden for de øvrige temaer.

Den samlede støtte til projekter i perioden fra 2003-2012 er fordelt på følgende måde på institutioner, som udfører arbejdsmiljøforskning:

Tabel 4 – Samlede støtte i perioden 2003-2012 fordelt på ansøgergrupper

Ansøgere	Antal bevilgede projekter	Bevilgede midler	Gns. bevilget pr. projekt	Pct. af samlet bevillingssum
NFA	49	188.800.000	3.853.061	36
AMK	53	153.200.000	2.890.566	29
Universiteter	44	135.400.000	3.077.273	26
AM-konsulenter	14	37.400.000	2.671.429	7
Øvrige	5	8.300.000	1.660.000	2
I alt *	165	523.100.000	3.170.303	100

* Oversigten har ikke medtaget 15 arbejdsmedicinske udredninger med en samlet bevilling på kr. 7,3 mio. Desuden skal det nævnes, at det ene projekt hos NFA er Nanocenteret med en bevilling på kr. 30 mio.

Fonden besluttede i 2007 at styrke sin indsats for forskeruddannelse på arbejdsmiljøområdet bl.a. ved at muliggøre, at ph.d.-studerende kan søge om midler inden for alle strategiens temaer. Fondens har således i 2012 støttet seks ph.d.'er.

5. Forskningsresultater

Der er i 2012 afsluttet følgende 14 projekter:

1. *Engagement og mistillid. Kontrol, evaluering og social kapital i folkeskolen*, Team-Arbejdsliv
2. *NanoPlast*, NFA
3. *Virksomhedspasset intervention med intelligent motion mod smerter i skulder og nakke (VIMS)*, NFA
4. *Tidsmiljøet i grænseløst arbejde*, RUC
5. *Arbejds miljøproblemer og konflikthåndtering på specialpædagogiske tilbud*, AAU
6. *Integreret motion på arbejdspladsen (IRMA)*, NFA
7. *Effekten af et stressbehandlingsprogram på den sygemeldtes sygefravær, symptomniveau og arbejdspladsens psykiske arbejdsmiljø (COPESTRESS)*, AMK Bispebjerg
8. *Ulykker og sikkerhedspraksis i Bygge- og Anlægsbranchen (SIBA)*, NFA
9. *Minimering af ulykkesrisici for migrantarbejdere i byggebranchen og primær landbrug*, COWI
10. *Evaluering af hospitalsbaseret koordineret intervention for sygemeldte med uspecifikke lidelser i bevægeapparatet*, AU
11. *Arbejdsbetingede hudlidelser*, Gentofte Hospital
12. *Prioriteret arbejdstid. Større indflydelse på tilrettelæggelsen af egen arbejdstid i job med skiftearbejde*, NFA
13. *Arbejdspladskonflikter*, NFA
14. *Støj og stress i storrumskontorer*, NFA

Projektresuméer bliver efterfølgende fremsendt til rådet. Projekterne bliver fremsendt til rådet med en kort beskrivelse af DSU's kommentarer. Desuden vil DSU bemærke om udvalget vil foreslå en drøftelse af projekterne eller om de blot fremsendes til orientering.

Desuden er der i 2012 afsluttet følgende arbejdsmedicinske udredning:

- *Erhvervsmæssig udsættelse for PCB og udvikling af sygdomme*, AMK Bispebjerg

Formidlingsaktiviteter

Formidling af forskningsresultater

En væsentlig opgave for fonden er at sikre, at resultater fra de støttede projekter bliver formidlet. Siden 2007 har der været opmærksomhed på at styrke formidlingen ud fra disse to omdrejningspunkter:

- Den direkte formidling i relation til de enkelte projekters gennemførelse
- Fondens spredning af/orientering om projekterne til relevante målgrupper/brugere

Projekterne indeholder en formidlingsplan, der revideres ca. et halvt år, før projektet er færdigt. Fondens lægger ved vurderingen stor vægt på, at projekterne indeholder en gennemarbejdet formidlingsplan, der tydeligt viser, hvordan projektet tænkes formidlet og gjort tilgængeligt for mulige interessenter og brugere af projektets resultater. Fondens stiller krav om, at forsknings- og udviklingsresultater gøres offentligt tilgængelige med henblik på, at resultaterne kan anvendes som en del af grundlaget for arbejdsmiljøindsatsen. I forbindelse med projektafslutning skal alle projekter vurdere, hvordan projektets resultater på kort og lang sigt kan bidrage til at forbedre arbejdsmiljøet.

I den nye strategi for 2012-2013 er der på baggrund af flere drøftelser i DSU sat yderligere fokus på forskningsformidling ved at skelne mellem den formidling som forskerne skal foretage og så den mere populære form for formidling. DSU har i udarbejdelsen af strategien lagt vægt på at formidlingen kan ske gennem flere kanaler, f.eks. ved at få forskningen formidlet mere bredt gennem mere almindelige og populære kanaler. DSU har med dette haft fokus på, at projektresultaterne bliver oversat fra en akademisk terminologi til en anvendelsesorienteret terminologi. Fonden har derfor i relation til dette fra og med 2012 desuden pålagt nye projekter, at de ved projektafslutning udarbejder en populærvidenskabelig artikel.

Projektintern formidling

Formidlingen er forskellig alt efter projektets art og karakter. I mange projekter foregår der således en formidling som en integreret del af selve projektet, f.eks. i forhold til deltagende virksomheder. Herudover vil en betydelig formidling fra projekterne ske som videnskabelige artikler og/eller relevante faglige tidsskrifter. En lang række af de støttede projekter er blevet formidlet på forskellige konferencer, fagblade, aviser og tv.

Møder med branchearbejdsmiljøråd

Ved de regelmæssige møder mellem AT og BAR har fonden præsenteret afsluttede og igangværende projekter, som forventes afsluttet inden for et år, og som vurderes at have relevans for det pågældende BAR. Formålet med at informere BAR'ene om relevante branchespecifikke igangværende og afsluttede forsknings- og udviklingsprojekter er at gøre rådene opmærksomme på de potentielle muligheder for anvendelse af projektresultaterne og opfordre dem til at tage stilling til om de kan anvende nogle af resultaterne.

Fondens årskonference

I 2012 blev 12 af de afsluttede projekter præsenteret på fondens årskonference. Den kortfattede og koncentrerede formidling med fremhævelse af hovedresultater synes fortsat at være en god formidlingsform for både forskerne og deltagerne.

På konferencen var der endvidere en postersession med deltagelse af 25 af både afsluttede og uafsluttede projekter. Ca. 140 personer fra arbejdsmarkedets organisationer, BAR og arbejdsmiljøprofessionelle deltog i årets konference.

Konferencen havde ydermere en præsentation af Dansk Center for Nanosikkerhed.

Videncenterets formidling

Samarbejdet med Videncenteret er et vigtigt led i formidlingsstrategien. I relation til nye projekter bliver centret orienteret om projektbeskrivelsen og formidlingsplanen. Desuden er fonden i 2012 begyndt at udsende et formidlingstilbud fra Videncenteret i forbindelse med bevillingsskrivelsen til de godkendte projekter. For afsluttede projekter sendes projektrapporten. Videncenteret foretager desuden en journalistisk vurdering af de forskellige projekter i forhold til at omtale dem i tidsskriftet Arbejdsmiljø og laver interviews med forskere og beskriver projekternes perspektiver og resultater.

Det er også aftalt med Videncenteret, at de på deres hjemmeside har et afsnit for fondens projekter og her er der mulighed for at blogge med forskerne. Hvert projekt bliver desuden beskrevet med en artikel.

Samarbejdet på sekretariatsniveau mellem Arbejdsmiljøforskningsfonden og Arbejdsmiljørådets sekretariat er fortsat i 2012.

Plan/overvejelser for 2013

Det var hensigten, at fonden i 2012 skulle have haft nye medlemmer i DVU og UUU, men på grund af administrative overvejelser i Beskæftigelsesministeriets departement blev dette fore-

tagende udsat. Arbejdet med at finde nye medlemmer er imidlertid iværksat og fonden forventer at have nye udvalg klar til ansøgningsrunden fra september 2013.

For UUU's vedkommende bliver alle medlemmer nye, mens det kun gælder for nogle af medlemmer i DVU. DSU fortsætter med de nuværende medlemmer.

Det bestræbes at søge de nye medlemmer også fra udenfor Danmarks grænser, nærmere bestemt Sverige og hermed sikre en faglig diversitet, samt minimere risikoen for inhabilitet i forhold til, at udvalgsmedlemmerne er medansøgere på fondsprojekter. Dette vil også blive tilstræbt med et fast panel af eksterne bedømmere.

Arbejdet med at besætte udvalgene med nye medlemmer sker i tæt samarbejde med Styrelsen for Forskning og Innovation og Det Strategiske Forskningsråd.

Vedlagt

- ./ Tematiseret liste med igangværende projekter i 2012
- ./ Tematiseret liste med projekter afsluttet i 2012

ARBEJDSMILJØFORSKNINGSFONDEN

Liste over igangværende projekter

April 2013

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
TEMA: Udstødelse og sygefravær		
<p>Titel: Udvikling af metoder til og modeller for effektvurdering af virksomhedsrelateret tilbagevenden til arbejdet initiativer for sygemeldte med psykiske problemer</p> <p>Ansøger: NFA 1 ph.d.</p> <p>Projektet vil udvikle modeller og metoder for effektvurdering af virksomhedsrelateret TTA-initiativer. Projektet udgør en forskningsmæssigt overbygning til interventionsprojekter som finansieres af Forebyggelsesfonden. Videre er det hensigten at projektet skal knytte an til andre NFA-projekter finansierede af Forebyggelsesfonden angående TTA.</p>	03-13	1,4
<p>Titel: Longitudinelt risikoværktøj for sygefravær</p> <p>Ansøger: Folkesundhedsvidenskab, KU</p> <p>Projektets formål er at udvikle et værktøj for risikovurdering af langvarigt sygefravær, førtidig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, arbejdsløshed og tilbagevenden til arbejde. Risikovurderingen bygger på forløbsanalyse af oplysninger om sociale ydelsesudbetalinger, sygefravær, arbejdsmiljøfaktorer og arbejdsmarkedsforhold.</p>	09-12	2,4
<p>Titel: Arbejdsliv efter hjertesygdom</p> <p>Ansøger: AMK Herning</p> <p>Projektet vil ved at følge godt 1500 hjertepatienter kunne belyse årsager for fornyet hjertesygdom, for tilbagevenden til arbejde samt for forbliven i arbejde. Tidligere studier har primært undersøgt sociale, psykologiske og arbejdsrelaterede prædiktorer for hjertesygdom, men ingen har undersøgt arbejdsrelaterede prædiktorer for fornyet hjertesygdom i større kohorter, og med longitudinel follow-up. Projektet vil gøre det muligt at forebygge udstødning af arbejdsmarkedet af denne potentielt svage og udsatte gruppe.</p>	02-13	1,0
<p>Titel: Effektvurdering af intervention rettet mod belastningsreduktion og genoptagelse af arbejde</p> <p>Ansøger: AMK Herning</p>	02-14	1,6

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>1 ph.d.</p> <p>Projektets formål er at evaluere effekten af en intervention rettet mod sygemeldte personer og deres arbejdspladser. Der er tale om sygedagpengeklienter fra Herning og Ringkøbing – Skjern kommuner, der er sygemeldt med baggrund i psykiske problemer.</p>		
<p>Titel: Et nyt redskab til at måle arbejdsevnen både i klinisk arbejde og på befolkningsniveau Ansøger: Folkesundhedsvidenskab, KU</p> <p>Projektets formål er at udvikle et nyt redskab til at måle arbejdsevne. I projektet undersøges interaktionen mellem forskellige arbejdskrav og helbredsmæssige ressourcer og betydningen heraf for subjektiv arbejdsevne, sygefravær og tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.</p>	09-12	2,9
<p>I alt for 'udstødelse'</p>		9,3
<p>Tema: Virkemidler i arbejdsmiljøet</p>		
<p>Titel: Virksomhedens ansvar for medarbejdernes fysiske og psykiske sundhed - retlige virkemidler i et forebyggelsesperspektiv Ansøger: Det Juridiske Fakultet, KU</p> <p>2 ph.d.</p> <p>Projektet tager udgangspunkt i de seneste mange års udvikling i den retlige regulering af beskyttelsen af de ansattes fysiske og psykiske sundhed. Den centrale regulering på området udgøres fremdeles af arbejdsmiljølovgivningen, men denne lovgivning suppleres i stigende grad af andre virkemidler med forankring i navnlig arbejdsretten, men også erstatningsretten, socialretten, CSR og anden "soft law" har betydning for retsdannelsen. Komplexitet og delvis uoverskuelighed præger i stigende grad det samlede billede.</p> <p><i>Formålet</i> med projektet er med baggrund heri at analysere og vurdere den samlede retlige regulering inden for to områder: Det psykiske arbejdsmiljø og de ansattes fysiske sundhed. Et centralt fokus bliver samspillet mellem ar-</p>	03-15	2,8

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>bejdsmiljøloven og de øvrige retsdannelser. Der anlægges et forebyggelsesperspektiv: Grundlaget for vurderingen af det samlede regelværk er dets egnethed til effektivt at fremme arbejdsmiljøet på virksomhederne. På baggrund af undersøgelsen vil behovet for evt. ændringer i lovgivningen mv. blive overvejet og konkrete anbefalinger herom vil blive udformet.</p>		
<p>Titel: Virksomheders økonomiske omkostninger og gevinster ved interventioner i arbejdsmiljøet og deres betydning for arbejdsmiljøet Ansøger: COWI</p> <p>Projektets formål er at udvikle materiale, som kan anvendes af virksomheder til at fremme lønsomme investeringer i bedre arbejdsmiljø. Som led i opfyldelsen af dette formål har projektet følgende delmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At undersøge, hvordan økonomiske overvejelser indgår i beslutninger om og udformning af interventioner i arbejdsmiljøet. - At opgøre virksomheders økonomiske gevinster i form af lavere fravær, lavere frivillig personaleomsætning, højere produktivitet, bedre kvalitet o.lign. ved investeringer i arbejdsmiljøet. - At udvikle en metode for opstilling af en business case, som virksomheder kan anvende i det strategiske arbejdsmiljøarbejde. 	12-15	2,4
<p>Titel: Betydningen af arbejdsmigration fra Østeuropa for det danske arbejdsmarked Ansøger: AAU 2 ph.d.</p> <p>Formålet med projektet er at afdække hvilke konsekvenser tilstedeværelsen af arbejdsmigranter fra en række østeuropæiske EU-lande har for arbejdsmiljø og arbejdsvilkår på danske arbejdspladser. Fokus er på det faglærte og ikke-faglærte arbejdsmarked inden for to udvalgte brancher: bygge- & anlægs- samt rengøringsbranchen. Netop disse brancher er valgt, da begge brancher har en høj koncentration af østeuropæiske arbejdstagere; i begge brancher er arbejdet risikobetonet ift. ulykker og helbred; den ene branche (bygge/anlæg) er mandsdomineret og den anden (rengøring) kvindedomineret.</p> <p>Konkrete spørgsmål i forskningsprojektet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan påvirker arbejdsmigrationen det danske arbejdsmarked ift. segregering, lønudvikling, arbejdsudbud, ar- 	12-15	3,4

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>bejdsulykker og i form af eventuelle ændrede mønstre for arbejdsmarkedsintegrationen (inklusion, eksklusion og tilbagetrækning), både for migrantarbejdere og danske arbejdere?</p> <p>- Hvordan påvirker arbejdsmigrationen institutionelle strukturer, normer, traditioner og praksisser på de danske arbejdspladser; hvilken betydning har arbejdsmigrationen for sikkerhedskulturen og det psykiske og fysiske arbejdsmiljø på arbejdspladsen?</p> <p>- Hvilke konsekvenser har arbejdsmigrationen for arbejdstagernes levevilkår og hvorledes påvirkes deres selvidentitet?</p>		
<p>Titel: Simulation: Et nyt virkemiddel i den forebyggende arbejdsmiljøindsats i hospitalssektoren Ansøger: DTU 1 ph.d.</p> <p>Formålet med ph.d.-projektet er at undersøge simulation som et virkemiddel i den forebyggende arbejdsmiljøindsats i hospitalssektoren. Det overordnede forskningsspørgsmål er: Hvilke muligheder og begrænsninger giver forskellige former for simulation for at optimere fremtidige arbejdsmiljøforhold?</p> <p>Herunder vil der særligt blive fokuseret på tre spørgsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke typer arbejdsmiljøpåvirkninger kan vurderes i simulationer? 2. Hvor valide er arbejdsmiljøvurderinger baseret på simulation? 3. Hvordan overføres og fastholdes sådanne arbejdsmiljøvurderinger fra simulation til designprocessen så de får effekt for arbejdet blandt arkitekter, ingeniører og planlæggere? 	01-16	1,3
<p>Titel: Center for forskning i arbejdsmiljøindsatser og virkemidler – CAVI Ansøger: NFA</p> <p>Formålet med projektet er at skabe grundlag for en mere effektiv arbejdsmiljøindsats på samfunds- og virksomhedsniveau. Det sker gennem udvikling af forskningsbaseret viden om, hvordan samfundsmæssige virkemidler i arbejdsmiljøet omsættes til forandringer i virksomhederne, som kan føre til et bedre arbejdsmiljø. Virkemiddelforskning på arbejdsmiljøområdet har hidtil været spredt og præget af metodiske vanskeligheder. Projektets ambition er at skabe et forskningsmæssigt gennembrud i vurdering af forskelligartede virkemidler på arbejdsmiljøområdet.</p>	08-15	7,2

Projektitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Titel: Virkemidler til sikker håndtering af nanomaterialer Ansøger: DTU</p> <p>Projektet har til formål at udarbejde et empirisk forankret sæt af anbefalinger til hvilke virkemidler, der målrettet kan bidrage til en opbygning af videnskabeligt baseret risikobevisthed og kompetence til at anvende nanomaterialer sikkert på en række forskellige typer arbejdspladser.</p>	12-12	1,4
<p>Titel: Reduktion af stress og sygefravær blandt patienter med arbejdsbetingede belastnings- og tilpasningsreaktioner henvist til Arbejdsmedicinsk klinik: En randomiseret kontrolleret undersøgelse Ansøger: AMK Herning</p> <p>Projektet er et prospektivt randomiseret kontrolleret studie med follow-up af stresshåndteringsintervention overfor patienter, der er sygemeldte pga. stresssymptomer, og af egen læge er henvist til de arbejdsmedicinske klinikker i Skive og Herning. Projektet involverer 120 patienter.</p>	08-12	1,1
<p>Titel: CSR og arbejdsmiljø i mindre virksomheder Ansøger: NFA 1 ph.d.</p> <p>Formålet med projektet er at udvikle viden om og metoder til målrettet arbejdsmiljøindsats gennem Corporate Social Responsibility. Dette gøres ved at undersøge arbejdsmiljøaktiviteter i mindre virksomheder ud fra forskellige grunde til CSR-engagement: krav fra store kunder, brancheinformation eller værdibaserede tilgange. Der udarbejdes modeller målrettet til forskellige typer virksomheder og til at forbedre leverandørkrav og brancheinformation om CSR.</p>	08-12	4,8
<p>Titel: Ledelsesbaseret Intervention i Entreprenørers SikkerhedsEngagement (LIESE) Ansøger: NFA</p> <p>Dette projekts overordnede formål er, at afprøve et virkemiddel, der involverer virksomhedernes øverste ledelse, til forebyggelse af arbejdsulykker i bygge- og anlægsbranchen. Virkemidlet bygger på forskning i sikkerhedsklima, der viser at kommunikation og interaktion om arbejdssikkerhed i linjeorganisationen og mellem ledelse og medarbejde-</p>	05-11	3,4

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
re, er helt afgørende for den sikkerhed, der kan opnås på en arbejdsplads. I projektet er sikkerhedskoordinator til-tænkt en nøglerolle i forhold til dette virkemiddel.		
<p>Titel: Arbejds miljøhensyn i projektering og planlægning Ansøger: DTU</p> <p>Projektets formål er at udvikle og afprøve metoder og fremgangsmåder til at udvikle en ny dialogbaseret design-praksis hos arkitekter og rådgivende ingeniører med henblik på, at hensyn til arbejdsmiljø og brugere bliver en integreret del af projektering og planlægning tidligt i processen.</p>	06-13	3,8
<p>Titel: Fysiske arbejds krav og fitness- betydningen for hjertekarsygdom Ansøger: NFA</p> <p>Projektets overordnede formål er at skabe ny viden, der kan bidrage til at besvare det grundlæggende spørgsmål: Hvorfor øger hård fysisk aktivitet i arbejde risikoen for hjertekarsygdom, når fysisk aktivitet i fritiden virker beskyttende ?. Projektet kombinerer årsagssøgende epidemiologisk forskning og løsningsorienteret interventionsforskning, der giver mulighed for, at projektet kan give resultater, der kan anvendes til konkret forebyggelse af hjertekarsygdom blandt erhvervsaktive med høje fysiske arbejds krav.</p>	07-13	3,8
<p>Titel: Unges arbejdsmiljø. En kortlægning af arbejdsmiljøets betydning for unges helbred, valg (og fravalg) af erhvervsuddannelser samt arbejdsmarkedstilknytning. Ansøger: AMK Herning 1 ph.d.</p> <p>Projektet vil via en spørgeskemabaseret kohorteundersøgelse belyse unges arbejdsmiljø i et bredt perspektiv. Der fokuseres på følgende tre områder: 1) prædiktorer for unges arbejdsulykker, 2) betydningen af arbejdsmiljø for valg af uddannelse samt for frafald på erhvervsuddannelse og professionsbacheloruddannelse, 3) konsekvenser af mobning i skolen og på arbejdspladsen for unges helbred, uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning.</p>	08-13	4,1
I alt for 'virkemidler'		39,5

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
Tema: Nye teknologier, nye organisations og ansættelsesformer og arbejdsliv		
<p>Titel: Relationel koordinering i hverdagsrehabilitering (REKOHVER) Ansøger: TeamArbejdsliv</p> <p>Projektets overordnede formål er at undersøge de arbejdsmiljømæssige aspekter af en ny tilgang til ydelserne i den kommunale ældrepleje. Denne tilgang, hvor der er fokus på at øge både kvalitet og effektiviteten i ældreplejen går under fællesbetegnelsen "hverdagsrehabilitering" og breder sig med stor hast i de danske kommuner, mange steder i tilknytning til større organisationsændringer. Projektet vil gennemføre en systematisk erfaringsindsamling i en række kommuner, som er i gang med implementering af hverdagsrehabilitering. Projektet vil udvikle og afprøve en metode til måling af arbejdsmiljøet, herunder specielt samarbejdsrelationerne. På baggrund heraf vil projektet udvikle guidelines og idékatalog for, hvordan implementeringen af hverdagsrehabilitering kan ske under hensyntagen til koordineringsbehovet og medarbejdernes trivsel.</p>	12-13	2,0
<p>Titel: Midt om natten Ansøger: NFA 1 ph.d.</p> <p>Det overordnede formål med projektet er at undersøge, hvad antallet af nattevagter i træk betyder for risikoen for sygdom. Projektet anvender akutte reaktioner f.eks. søvn og døgnrytmeforstyrrelser til at vurdere konsekvensen af at arbejde hhv. 2, 4 og 7 nætter i træk – både mens natarbejdet står på og i dagene efter. De akutte reaktioner bruges som tilnærmede mål for risikoen for senere udvikling af hjerte- og stofskiftesygdomme. Politiet og Politiforbundet har givet tilsagn om at deltage i projektet.</p>	12-14	3,6
<p>Titel: Trivsel, produktivitet og selvledelse Ansøger: NFA</p> <p>Projektet undersøger hvad udviklingen mod selvledelse betyder for forholdet mellem trivsel, ledelse, produktivitet og arbejdsmiljøet. Inden for 3 brancher/områder (finanssektor, globalt orienterede koncerner og folkeskolen) undersø-</p>	11-11	4,8

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
ges ændringer mod ledelsesformer der motiverer og måler medarbejderne, værdibaseret ledelse hvor medarbejdernes personlighed og identitet er en ressource samt ændringer hvor medarbejderne skal afveje sin følelsesmæssige investering.		
<p>Titel: Globalisering, omstillingspres og psykisk arbejdsmiljø Ansøger: Region Nordjylland 1 ph.d.</p> <p>Projektets formål er at undersøge, hvordan globaliseringen og krav til virksomheders omstilling påvirker det psykiske arbejdsmiljø og individers mentale sundhed. Studiet vil undersøge de komplekse relationer imellem ydre krav på virksomheds- og personniveau samt mestringsstrategier på individuelt og kollektivt (virksomheds) niveau.</p>	02-13	4,2
<p>Titel: Psykisk arbejdsmiljø mellem selvledelse og standardisering Ansøger: RUC</p> <p>Formålet er at se på, hvordan selvledelse og standardisering påvirker arbejdsmiljøet. Det er tesen, at standardiseringsteknikken og faglighed har betydning. I projektet undersøges, hvordan selvledelse og standardisering udmøntes og spiller sammen. Hvilken rolle teknologi og faglighed spiller i forskellige sektorer, og hvordan arbejdsmiljøet påvirkes? Hvordan standardisering og selvledelse kan føre til et godt arbejdsmiljø? Der udvikles anbefalinger til, hvordan "oversættelse" af standardiseringsteknologier kan gennemføres og understøttes således, at arbejdsmiljøet inddrages.</p>	09-12	3,9
<p>Titel: Styreformer, social praksis, psykisk arbejdsmiljø og trivsel i den danske ældrepleje Ansøger: NFA 1 ph.d.</p> <p>Dette projekt vil besvare tre spørgsmål i relation til arbejde i ældreplejen: 1) Sammenhæng mellem oplevelse af psykisk arbejdsmiljø og oplevelse af BUM-organisering. 2) Medarbejdernes reaktion på alternativ organisering til BUM. 3) Kan organisatoriske ændringer medføre et forbedret psykisk arbejdsmiljø. Det første spørgsmål besvares ud fra analyse af eksisterende/nye spørgeskemaoplysninger. Oplysning om oplevelse af BUM fra 2006 og om ople-</p>	12-11	1,6

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>velse af psykisk arbejdsmiljø fra 2009. De to andre spørgsmål besvares ud fra et interventionsprojekt i Haderslev kommune.</p>		
<p>Titel: Resultatmålingers betydning for det psykiske arbejdsmiljø i den offentlige sektor Ansøger: DSU</p> <p>Projektet vil undersøge betydningen af den øgede brug af resultatindikatorer for det psykiske arbejdsmiljø i den offentlige sektor. Projektet fokuserer på personalegrupper inden for undervisning, socialt arbejde og sundhed. Et særskilt formål er at udvikle nye metoder og analyserammer.</p>	06-13	3,4
<p>Titel: Participatorisk intervention baseret på kognitiv teori til forbedring af det psykiske arbejdsmiljø. Ansøger: NFA</p> <p>Projektet vil undersøge, hvordan den såkaldte "Risk-Management" metode kan bruges i en dansk sammenhæng mhp positiv udvikling af det psykosociale arbejdsmiljø og reduktion af sygefravær og personaleomsætning. Projektets konkrete objekt er et udviklingsprojekt hos Post Danmark, som har modtaget støtte fra Forebyggelsesfonden til at finansiere virksomhedsdelen.</p>	12-12	3,9
<p>Titel: Helbredskonsekvenser af lysmiljøet ved indendørsarbejde og natarbejde LUXAR Ansøger: AMK Aarhus 1 ph.d.</p> <p>Det overordnede formål er at undersøge om lysmiljøet ved indendørs arbejde og natarbejde har helbredsmæssige konsekvenser: 1) Om udsættelse for lave niveauer af lys om dagen ved indendørsarbejde giver forøget risiko for depression, søvnforstyrrelser og almensymptomer. 2) Om udsættelse for høje niveauer af lys om natten ved natarbejde giver forøget risiko for brystkræft. 3) Om udsættelse for lave niveauer af lys ved indendørsarbejde og høje niveauer af lys ved natarbejde ændrer den biologiske døgnrytme.</p>	07-14	5,0
<p>Titel: Trivsel i teams – mellem organisation, relationer og faglighed Ansøger: DTU</p>	12-13	3,7

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Projektets overordnede formål er at bidrage til at forbedre trivlsen på arbejdspladser og organisationer, hvor team og projektorganisering indgår som en del af de nye ledelsesformer.</p> <p>Projektets antagelse er, at hvis vi skal begribe de nye arbejdsmiljøproblemer, som opstår i forbindelse med de nye samarbejdsformer, må vi fokusere på den omfattende forandring i relationerne til kolleger og til ledelse. Forandringerne kan ikke simpelt forstås som stigende individualisering. Snarere må de forstås som nye fællesskabsformer, som ikke entydigt knytter sig til fag eller position i hierarkiet, og som ofte er mere tvetydigt og konfliktfyldt.</p>		
I alt for 'nyt arbejdsliv'		36,1
TEMA: Ulykkesforebyggelse		
<p>Titel: Arbejdsulykker i Danmark og Sverige - Identificering af virkemidler og strategier Ansøger: AMK Herning</p> <p>Det overordnede formål med dette projekt er at identificere faktorer på hhv. makro-, meso-, og mikroniveau, der kan forklare, at Sverige har en markant lavere arbejdsulykkesincidens end Danmark, for derigennem at kunne pege på virkemidler og strategier, der kan overføres til Danmark.</p> <p>De specifikke formål med projekter er, at: 1) Undersøge om makrofaktorer som nationalkultur, arbejdsmiljølovgivning/-tiltag samt erhvervs- og branchestruktur kan forklare forskellen i ulykkesincidens mellem Sverige og Danmark. 2) Undersøge om mesofaktorer som uddannelse, ledelsesengagement og sikkerhedsklima, samt mikrofaktorer som adfærd og holdninger kan forklare forskellen mellem den danske og svenske bygge- og anlægsbranche. 3) Vurdere hvorvidt og hvordan de betydende faktorer kan overføres til Danmark.</p>	12-15	3,4
<p>Titel: Udvikling af bæredygtig sikkerhedskultur i en stor multinational produktionsvirksomhed Ansøger: NFA 1. ph.d.</p> <p>Det overordnede formål med dette ph.d.-projekt er at undersøge, hvordan en bæredygtig sikkerhedskultur kan ud-</p>	12-15	1,8

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>vikles og fastholdes i en stor multinational produktionsvirksomhed. Det unikke ved dette ph.d.-studie er, at forskeren skal indgå som en del af virksomhedens produktionshold for at afdække processen fra medarbejdernes perspektiv, samtidigt med at hun følger processen i virksomhedens arbejdsmiljøorganisation. Konkret vil studiet fokusere på følgende spørgsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke virkemidler skal der til i en multinational produktionsvirksomhed for at udvikle en bæredygtig sikkerhedskultur? 2. Hvordan påvirker ledelsens prioriteringer, tilgange, forståelser og handlinger det konkrete sikkerhedsarbejde? 3. Hvilke barrierer og muligheder er der i dagligdagen, som relaterer sig til den konkrete sikkerhedspraksis både på dag- og natholdet i virksomhedens produktionsafdelinger? 		
<p>Titel: Kvalitet og ArbejdsMiljørigtig Projektering i bygge- og anlægsbranchen – med Særlig Fokus på Ulykkesforebyggelse (KAMP-SFU) Ansøger: DTU</p> <p>Projektets overordnede formål er at undersøge inddragelse af arbejdsmiljøhensyn i projekteringsfasen og integreret med kvalitetsindsatsen, som virkemiddel for at opnå en højere grad af sikkerhed i bygge- og anlægsbranchen – og herigennem forebygge arbejdsulykker. Forskningsprojektet retter indsatsen direkte mod design- og projekteringsprocesserne ud fra en række hypoteser om, at arbejdsmiljøproblemer på udførselsstederne kan forebygges gennem bedre planlægning i de tidlige faser i bygge- og anlægsbranchen, og at ulykker forebygges ved at skabe sikkerhed.</p>	02-15	1,8
<p>Titel: Forbigående risikofaktorerets betydning for arbejdsulykker i risiko-brancher Ansøger: AMK Herning 1 ph.d.</p> <p>Projektet er et 3-årigt case-crossover studie af incidente arbejdsrelaterede skadestuebehandlede ekstremitetsskader i fire højrisikobrancher: bygge- og anlægsbranchen, landbruget, jern- og metalindustrien, og industrislagteri. Formålene med projektet er at 1) identificere hvilke forbigående risikofaktorer, der har betydning for arbejdsulykker, som har medført ekstremitetsskader; 2) vurdere hvorvidt forbigående risikofaktorer, har større betydning for ar-</p>	12-14	2,0

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>bejdsulykker på midlertidig/skiftende arbejdspladser end på faste arbejdspladser; 3) afprøve case-crossover-designet indenfor arbejdsulykkesforskningen.</p>		
<p>Titel: Udredning af årsagerne til udviklingen i anmeldte arbejdsulykker i perioden 1997-2007 Ansøger: NFA</p> <p>Det er projektets formål at udrede årsagerne til udviklingen i anmeldte ulykker i perioden 1997-2007, hvor udviklingen er vendt fra en generelt faldende tendens til en betydelig stigning, der i flertallet af brancher sætter ind i perioden mellem 2002 og 2004.</p>	02-11	1,9
<p>Titel: Sikkerhedskultur og anmeldepraksis på danske skibe i Dansk Internationalt Skibsregister Ansøger: Center for Maritim Sundhed og Sikkerhed</p> <p>Projektet vil give kvalitative svar på hvorfor danskere i visse situationer klarer sig dårligere – og filippinere bedre - end andre nationaliteter i internationale statistikker ved bl.a. at inddrage sociale, kulturelle og strukturelle faktorer. Samtidig vil projektet kvalificere vores viden om arbejdsmiljøets kulturelle dimensioner, som er blevet et aktuelt spørgsmål på grund af et stigende antal multikulturelle arbejdspladser, også i landbaserede erhverv som transport og rengøringsbranchen.</p>	03-13	2,8
<p>Titel: Maskulinitet og arbejdsulykker Ansøger: AAU</p> <p>Projektet vil undersøge sammenhængen mellem maskulinitet (kønsidentitet) og arbejdsulykker inden for 2 brancher; svineslagterier samt brand- og redningstjeneste, der er udvalgt på baggrund af høj ulykkesincidens tillige med en god registrering af ulykker samt at tidligere studier har vist, at de domineres af forskellige maskulinitetsidealer. Et centralt spørgsmål i projektet er at undersøge, hvordan forskellige maskulinitetsidealer påvirker arbejdsmiljøet i enten positiv eller negativ retning.</p>	12-12	4,0
<p>Titel: SAFU – Sikkert arbejde for unge Ansøger: NFA, DPU og AMK Herning</p>	12-13	2,6

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Projektet vil skabe viden om de faktorer, der har betydning for unges overhyppighed af arbejdsulykker, samt om de bagvedliggende mekanismer, der kan tages fat i for en målrettet indsats i forebyggelse af ulykker i denne målgruppe. Projektet tager derfor udgangspunkt i følgende forskningsspørgsmål: 1) Er unge i deres arbejde udsat for en større risiko end deres ældre kolleger? 2) Kan unges øgede risiko for arbejdsulykker forklares med, at de er mere uerfarne og risikovillige end deres ældre kolleger? 3) Hvilke forhold i unges arbejde bidrager til, eller er en barriere for, at unge arbejdstagere udvikler en hensigtsmæssig og sikker risikoadfærd?</p>		
<p>Titel: Test og udvikling af Ergonomisk Valuestream Mapping (ErgoVSM) Ansøger: DTU</p> <p>ErgoVSM er en metode som kombinerer ergonomisk analyse med value stream mapping og som netop har potentialet til at skabe rationalisering uden negative konsekvenser for arbejdsmiljøet. Det er projektets formål at evaluere og videreudvikle ErgoVSM i sundhedssektoren gennem følgende forskningstemaer: 1) Giver ErgoVSM øget produktivitet og er ErgoVSM-metoden i stand til at identificere og i tilstrækkelig grad løse ergonomiske problemer? 2) Hvilke kontekstuelle faktorer indvirker på brug og adoption af ErgoVSM? 3) Videreudvikling af ErgoVSM med henblik på forbedret anvendelighed og brug i sundhedssektoren.</p>	12-13	2,5
<p>Titel: Review af ulykkesforebyggelse Ansøger: NFA</p> <p>Formålet med projektet er at gennemgå den eksisterende videnskabelige litteratur om intervention i arbejdsulykker med henblik på at: 1) Evaluere effekten af forskellige metoder og tiltag i forebyggelsen af arbejdsulykker; 2) Give anbefalinger til den mest effektive forebyggelse af arbejdsulykker; 3) Udpege hvor der er huller i vores viden om ulykkesforebyggelse.</p>	06-12	1
I alt for 'ulykkesforebyggelse'		23,8

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
Tema: Smerter og sygdomme i bevægeapparatet		
<p>Titel: Godt i gang efter skulderoperation: Arbejdsmedicinsk intervention med fokus på belastningstilpasning og sikring af hurtigere og mere varig tilbagevenden til arbejdet efter skulderoperation (SkulderInterventionsProjektet – SIP)</p> <p>Ansøger: AMK Aarhus</p> <p>Projektet afprøver en systematiseret arbejdsmedicinsk indsats for patienter, der får foretaget pladsgørende skulderoperation på offentlige sygehuse i Region Midtjylland. Målgruppen er skulderopererede patienter, der fortsat har problemer med at klare arbejdet efter operationen. Det er målet at vurdere, om den arbejdsmedicinske indsats - sammenlignet med sædvanligt efterforløb - har positiv indflydelse på arbejdsevne, skuldersymptomer og tilfredshed efter tre, 12 og 24 måneder. De økonomiske omkostninger for at opnå en evt. positiv effekt vil også blive beregnet.</p>	12-14	1,2
<p>Titel: Tilbage til fysisk krævende arbejde med dårlig ryg. Et prospektivt, kontrolleret interventionsprojekt</p> <p>Ansøger: AMK Bispebjerg</p> <p>Det er projektets formål at sætte fokus på personer med fysisk belastende arbejde og undersøge om kortvarig eller vedvarende arbejdspladsmodifikation samt intensiv fysisk aktivitet gør dem bedre i stand til at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Desuden vil projektet kortlægge, hvilke faktorer, som har betydning for tilbagevenden til arbejdet, samt undersøge om der er en sundhedsøkonomisk gevinst ved en eventuel positiv effekt.</p>	05-15	3,3
<p>Titel: Stabil tilbagevenden til arbejde for langtidssygemeldte med smerter i bevægeapparatet</p> <p>Ansøger: Marselisborg Centeret</p> <p>Projektets overordnede formål er at undersøge fasen efter raskmelding hos personer, der har været langtidssygemeldte med smerter i bevægeapparatet eftersom langvarig sygemelding på grund af bevægeapparatsmerter udgør en risiko i forhold til permanent</p>	01-15	1,5

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>udstødelse fra arbejdsmarkedet, og indsatser for tilbagevenden til arbejde (TTA). Projektet består af to kvantitative risikostudier (delprojekt 1 og 2) og et kvalitativt studie (delprojekt 3). Samlet supplerer studierne hinanden ved at belyse problemfeltet <i>fasen efter raskmelding</i> på forskellige niveauer og med forskellige, men sammenlignelige perspektiver.</p>		
<p>Titel: Muskel-skelet lidelser ved tungt løftearbejde – en undersøgelse af lufthavnsportører Ansøger: AMK Bispebjerg 2 ph.d.</p> <p>Projektet har som overordnet formål at skabe et bedre vidensgrundlag for en effektiv forebyggelse af muskel-skelet lidelser som følge af tungt løftearbejde. Tungt løftearbejde kan medføre slidgigt og andre muskel-skelet sygdomme. Vi ved ikke nok om, hvad der skal lægges vægt på for at forebygge disse skader. Hvor tunge ting må man løfte? Hvilke arbejdsstillinger er skadelige? Hvor hyppigt må man løfte tunge ting? Hvor mange år? Besvarelsen af hvert af disse spørgsmål afhænger af besvarelsen af hvert af de øvrige spørgsmål. Ved ny teknologi baseret på en kombination af videooptagelser og computersimulation kan de samlede fysiske belastninger ved løftearbejde beregnes som kompressionskræfter i kroppens forskellige dele.</p>	09-14	6,0
<p>Titel: Flerstrengt forebyggelsesstrategi af muskelskeletbesvær og dets konsekvenser blandt SOSU'er implementeret på arbejdspladsen Ansøger: NFA 1 ph.d.</p> <p>Formålet med projektet er at undersøge, hvor effektiv en flerstrengt forebyggelsesindsats er til at forebygge muskel-skeletbesvær blandt SOSU'er. Den flerstrengede indsats består af 1) partcipatorisk ergonomi, hvor medarbejdere og ledere i fællesskab udpeger indsatsområder ud fra de fysiske og organisatoriske udfordringer, der opleves i arbejdet; 2) fysisk træning for at øge fysisk kapacitet; 3) kognitiv adfærdstræning, der skal give en helbredsfrøende opfattelse af og adfærd i forhold til smerte og dermed øge kapaciteten til at håndtere smerte.</p>	03-15	1,8
<p>Titel: Manifestation, årsagsmekanismer samt progression af smerter i bevægeapparatet hos computerbrugere Ansøger: Institut for Sundhedsvidenskab og Teknologi, AAU</p>	09-12	2,0

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Projektets formål er med fokus på kønsforskelle at undersøge, hvordan smerter og sygdomme i bevægeapparatet opstår, og hvordan besvær udvikler sig til en kronisk lidelse hos computerbrugere. Projektets centrale hypotese er at sensibilisering af smertesystemet er en afgørende faktor for udvikling af kroniske smerter i bevægeapparatet som følge af computerarbejde, og forbedret kendskab kan betyde bedre forebyggelse.</p>		
<p>Titel: Arbejds miljø og muskuloskeletalt helbred – en dansk forskningsdatabase Ansøger: AMK Aarhus</p> <p>Projektet har til formål at etablere en dansk forskningsdatabase, der samler tidligere arbejdsmedicinske undersøgelser af bl.a. computerarbejde, rengøringsarbejde og arbejde i plejesektoren. Ca. 40.000 personer (både mænd og kvinder) vil indgå i databasen, der senere kan udvides. I kraft af sin størrelse giver databasen mulighed for at udnytte de oprindelige data på nye måder. Forløbsstudier kan gennemføres umiddelbart ved kobling med oplysninger fra fx Landspatientregisteret og Arbejdsskaderegisteret.</p>	09-11	0,7
<p>Titel: Arbejdsrelaterede risikofaktorer for operationskrævende skulderlidelser i Danmark Ansøger: AMK Aarhus 1 ph.d.</p> <p>Projektet har til formål at etablere en dansk forskningsdatabase, der samler tidligere arbejdsmedicinske undersøgelser af bl.a. computerarbejde, rengøringsarbejde og arbejde i plejesektoren. Ca. 40.000 personer (både mænd og kvinder) vil indgå i databasen, der senere kan udvides. I kraft af sin størrelse giver databasen mulighed for at udnytte de oprindelige data på nye måder. Forløbsstudier kan gennemføres umiddelbart ved kobling med oplysninger fra fx Landspatientregisteret og Arbejdsskaderegisteret.</p>	10-13	2,2
<p>Titel: Giver fysisk krævende arbejde tegn på nedslidning hos midaldrende danskere ? Ansøger: AMK Køge 1 ph.d.</p> <p>Projektets overordnede formål er at undersøge betydningen af fysisk krævende arbejde på nedslidning blandt mid-</p>	08-13	1,7

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
aldrende danskere. Det vil skabe ny viden om arbejdets betydning for den fysiske nedslidning og belyse samspillet mellem en række sociale og psykiske faktorer. En øget forståelse af nedslidning kan medvirke til at målrette forebyggelsen fx i form af reduktion af belastninger i risikoerhverv.		
<p>Titel: Årsager til kønsforskelle i udvikling af bevægeapparatlidelser. Ansøger: AMK Bispebjerg. 1 ph.d.</p> <p>Projektet vil undersøge om der er kønsforskelle i risikoen for operationskrævende skulder- og håndledslidelser. Kvinder klager hyppigere over bevægeapparatgener end mænd, men der mangler forskning der kan belyse årsagerne hertil, og der mangler viden til at kunne målrette forebyggelse til begge køn.</p>	06-13	5,4
<p>Titel: Arbejdsmiljø for beskæftigede med leddegigt Ansøger: NFA 1 phd</p>	12-13	1,8
I alt for 'smerter og sygdomme'		27,6
Tema: Psykisk arbejdsmiljø		
<p>Titel: Forebyggelse af helbredsproblemer ved skifteholdsarbejde. Hvilken effekt har designet dynamisk lys på intensiv-personalets søvnkvalitet? Ansøger: Sygehus Lillebælt</p> <p>Formålet med dette projekt er undersøge muligheder for at forebygge helbredsproblemer ved skifteholdsarbejde ved at se på, hvilken virkning installation af designet dynamisk lys har på intensivpersonalets søvnkvalitet.</p>	10-13	0,6
<p>Titel: Virtuel ledelse, arbejdsmiljø og social kapital Ansøger: COWI</p> <p>Projektet er et interventionsprojekt og vil afdække hvorledes medarbejdere og lederes arbejdssituation påvirkes af,</p>	12-15	2,5

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>at de ikke har fysisk kontakt med hinanden. Fokus vil være på psykisk arbejdsmiljø og social kapital. Både positive og negative forhold afdækkes og anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi i virksomheden inddrages. Derudover vil projektet gennem interventioner tilpasset grupper med virtuel ledelse i de tre casevirksomheder afprøve og undersøge muligheder for at opnå en forbedring af arbejdssituationen. Projektet vil komme med anvisninger til, hvordan ledere kan udføre succesfuld virtuel ledelse i praksis.</p>		
<p>Titel: Er spytkortisol en valid biomarkør for opfattelse af stress? Ansøger: AMK Bispebjerg</p> <p>Formålet med projektet er at undersøge om oplevelse af en langvarig mental stresstilstand ledsages af ændret HPA-akseaktivitet målt som spytkortisol. Det menes, at en sådan sammenhæng eksisterer, men forskning gennem de sidste 16 år har vist forskellige resultater varierende fra positiv korrelation til ingen eller endda negativ korrelation. Ændring af kortisolniveauet i blodet er ikke uvæsentligt, det kan have en mængde helbredsmæssige konsekvenser. Det har således vist sig relateret til bl.a. depression, fedme, hypertension, knogleskørhed, blødningstendens og måske Alzheimers sygdom.</p>	12-13	0,1
<p>Titel: Skiftarbejde og helbred Ansøger: NFA</p> <p>Projektet vil undersøge sammenhænge mellem skiftarbejde og risiko for 1) sygefravær, herunder varighed af sygefravær, 2) psykiske helbredsproblemer og 3) spontan abort. De tre udfald er valgt, fordi skiftarbejde kan have betydning for deres risiko, samtidigt med at den videnskabelige evidens er begrænset. De har alle stor betydning for både den enkelte og samfundet, og når vagtplanen skal gå op. Projektet vil dermed skabe viden, der kan bruges til at justere de foreliggende anbefalinger vedrørende optimal tilrettelæggelse af skiftarbejde.</p>	03-16	4,3
<p>Titel: Model til Forebyggende Virksomhedsstrategier i SMV'er (FV-Modellen) Ansøger: DTU</p> <p>Det overordnede formål med udviklingsprojektet er at designe og afprøve en model (FV-modellen) til at udvikle Fo-</p>	09-13	2,1

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>rebyggende Virksomhedsstrategier. Udviklingen af modellen sker med afsæt i en modelskitse baseret på erfaringer fra blandt andet udviklingsprojektet 'Videnarbejde og Stress – mellem begejstring og belastning', et teoretisk fundament bestående af elementer af etablerede teorier og afprøvede værktøjer samt input og resultater fra samarbejdet med små og mellemstore virksomheder indenfor industrielt servicearbejde og it-arbejde</p>		
<p>Titel: Arbejds miljø, psykisk helbred og arbejdsmarkedstilknytning i udsatte grupper, AhA Ansøger: NFA</p> <p>Projektets formål er at undersøge prospektive sammenhænge mellem arbejdsmiljø, psykisk helbred og arbejdsmarkedstilknytning, med fokus på særligt udsatte grupper. Til formålet benyttes spørgeskema-data fra omkring 140.000 deltagere i 13 store arbejdsmiljøkohorter i seks europæiske lande, som sammenkobles med registre vedrørende sygefravær, førtidspension, arbejds løshed, hospitalsindlæggelse og medicinforbrug.</p>	06-15	2,8
<p>Titel: Kognitive kapaciteter og arbejdsliv: Evidens for sammenhænge samt udvikling af intervention til forebyggelse af aldersrelaterede reduktioner i kognitive kapaciteter Ansøger: NFA</p> <p>Projektet vil gennemføre et systematisk review af undersøgelser af både arbejdsmæssige årsager til og konsekvenser af de aldersrelaterede reduktioner i kognitive kapaciteter. Det systematiske review vil blive foretaget efter "the PRISMA statement from 2009 for reporting systematic reviews and meta-analyses", som omfatter opstilling af forskningsspørgsmål, systematisk søgning og udvælgelse af videnskabelige undersøgelser, kvalitetsvurdering af undersøgelser og udtrækning af informationer. Og metoden slutter med en syntese af den viden, der findes om de valgte forskningsspørgsmål.</p>	08-14	0,5
<p>Titel: Vilkår i arbejdsmiljøet for opfyldelse af forældrebehov, arbejdslivsproduktivitet, -kvalitet og køn Ansøger: NFA 1. ph.d.</p> <p>Det er projektets formål at skabe tværgående viden om de vilkår i arbejdsmiljøet, der påvirker mulighederne for at</p>	08-14	1,8

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>opfylde køns- og samlivsspecifikke forældrebehov og undersøge dette i både familie- og arbejdslivskonteksten. Projektet undersøger 'hvordan en bedre forståelse af sammenhænge mellem arbejdsmiljø, køn og tilpasning mellem familie- og arbejdsliv kan målrette indsatsen overfor småbørnsforældre' ved at fokusere på 1) forskningsfelterne HRM og Arbejdsmiljø og Velfærds tilgange til problemområdet og 2) hvordan forældre håndterer deres forskellige forældrebehov under modstridende rammer og krav.</p>		
<p>Titel: Følelsesmæssige krav i arbejdet Ansøger: AMK Herning 1 ph.d.</p> <p>Formålet med projektet er at undersøge, hvilken betydning følelsesmæssige krav i arbejdet har for ansattes helbred og arbejdsliv. Der er fokus på fængselsansatte, som i de senere år oplever et større arbejdspress og i øvrigt har følelsesmæssigt meget krævende vilkår og som har dobbelt så meget sygefravær som statens øvrige ansatte. Projektet vil bidrage med viden om, hvordan følelsesmæssige krav opleves og håndteres ud fra en sociologisk vinkel på tingene. Hensigten er at finde ud af, hvilke muligheder der er for at intervenere og dermed nedbringe de belastningsreaktioner som høje følelsesmæssige krav kan have på helbredet. Projektet kan perspektiveres til andre brancher hvor høje følelsesmæssige krav er til stede.</p>	12-14	1,8
<p>Titel: Prognose for hukommelses og koncentrationsproblemer ved arbejdsrelateret stress Ansøger: AMK Herning 1 ph.d.</p> <p>Formålet med projektet er, at undersøge om personer med arbejdsrelateret stress har flere dokumenterbare koncentrations- og hukommelsesproblemer sammenlignet med personer uden stress og at sammenligne udviklingen i kognitive problemer i de to grupper gennem en 1-årig opfølgingsperiode. Endvidere vil projektet undersøge, hvilken rolle arbejdsmæssige forhold spiller for prognosen af de kognitive problemer.</p>	01-15	1,8
<p>Titel: Sammenhænge mellem produktivitet og psykisk arbejdsmiljø Ansøger: DTU</p>	06-12	3,2

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Projektet vil undersøge, om faktorer som forudsigelighed, ledelseskvalitet, social støtte, anerkendelse, rolleklarhed og rollekonflikter har betydning for det psykiske arbejdsmiljø og derefter for produktiviteten.</p>		
<p>Titel: Betydningen af forældres arbejdsliv og psykosociale arbejdsmiljø for familieliv og for social ulighed i unges helbred og trivsel Ansøger: AMK Herning</p> <p>Et igangværende ph.d.-projekt vedrørende sammenhængen mellem forældrenes arbejdsliv og psykiske arbejdsmiljø og deres børns helbred og trivsel. Der lægges endvidere vægt på at undersøge, i hvilket omfang forskelle i arbejdsmiljø kan tænkes at øve indflydelse på (opretholdelsen af) ulighed i helbred for den kommende generation.</p>	12-11	0,1
<p>Titel: Positive tilstande i arbejdet Ansøger: NFA</p> <p>Projektet vil på baggrund af eksisterende databaser undersøge baggrunden for og betydningen af positive (vurderet pga. involvering i arbejdspladsen og oplevelse af mening i arbejdet) tilstande i arbejdslivet.</p>	04-13	1,6
<p>Titel: Attraktive arbejdspladser for aktive seniormedarbejdere Ansøger: NFA</p> <p>Formålet med dette projekt er at undersøge, hvorvidt implementering af seniorordninger som virkemiddel kan forbedre seniormedarbejderes arbejdsmiljø og derved motivere medarbejdere i ældreplejen til at forblive længere tid i arbejdet</p>	06-13	2,8
<p>Titel: Vold på Arbejdspladsen Ansøger: AMK Herning 1 ph.d.</p> <p>Det overordnede formål med dette projekt er at etablere den nødvendige viden om risikofaktorer for arbejdsrelateret</p>	04-13	3,4

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
vold til at kunne udvikle en teoretisk og databåren intervention rettet mod forebyggelse af vold, der vil blive afprøvet i et solidt videnskabeligt design i en kommende interventionsundersøgelse.		
<p>Titel: Fysiologiske biomarkører for kronisk stress Ansøger: AMK Hillerød</p> <p>Det overordnede formål med dette ph.d. projekt er derfor at udvikle et objektive og samlet fysiologisk mål for kronisk stress. Første delformål er påvisning af ændringer i fysiologiske biomarkører ved kronisk stress. Næste delformål er at afprøve, om et samlet mål baseret på niveauer af forskellige fysiologiske biomarkører kan anvendes som objektive mål for kronisk stress.</p>	08-13	1,3
<p>Titel: Kollektiv stress Ansøger: AMK Herning 1 ph.d.</p> <p>Projektets formål er at undersøge kollektive stressprocesser på arbejdspladser. Hensigten er således at undersøge: 1) I hvilket omfang der forekommer kollektive stressprocesser på arbejdspladser? 2)Hvilke arbejdsmæssige faktorer og sociale interaktionsformer der forårsager kollektive stressprocesser? 3) Hvilke arbejdsmæssige faktorer og sociale interaktionsformer der forårsager kollektive positive forholdemåder til arbejdsmiljøet?</p>	08-13	1,6
<p>Titel: Arbejdspladsen og det psykosociale arbejdsmiljøets betydning for livsstil. Ansøger: NFA 1 ph.d.</p> <p>Ph.d.-projektet vil bidrage med yderligere viden omkring arbejdspladsens og det psykosociale arbejdsmiljøets betydning for livsstil. Problemstillingen undersøges på både individ- og arbejdspladsniveau, hvilket er relativt nyt i arbejdsmiljøforskningen. Hidtil er arbejdspladsen primært blevet set som et forum hvor man har kunnet oplyse om livsstil og helbred samt iværksætte sundhedsfremmende tiltag, men hermed er betydningen af selve arbejdspladsen ofte blevet overset. Der mangler således viden om arbejdspladsens betydning for fx væggtab, rygestop eller fysisk aktivitet.</p>	07-13	1,8

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Titel: Risikoen for psykisk lidelse ved udsættelse for negative handlinger i arbejdslivet Ansøger: AMK Bispebjerg 1 ph.d.</p> <p>Projektets formål er at undersøge, om mobning er forbundet med en øget risiko for udvikling af en psykisk lidelse (depression, angst, somatisering), om mobning fører til ændring i stress-hormon balancen samt i hvilket omfang og hvordan mobning påvirker arbejdsevnen og langvarigt sygefravær.</p>	06-13	5,9
<p>Titel: Psykisk helbred og velbefindende i omsorgsarbejdet Ansøger: NFA 1 ph.d.</p> <p>Projektets formål er at belyse arbejdsmiljøets betydning for psykisk helbred blandt omsorgsarbejdere i ældreplejen. Endvidere vil projektet søge at gøre målinger af psykisk arbejdsmiljø mere objektive med henblik på at foretage mere uafhængige målinger af selve arbejdsmiljøet og de mulige konsekvenser heraf, hvilket giver et bedre grundlag for analyser af årsagssammenhænge. Projektet vil udarbejde en manual til observationsbaseret arbejdsmiljøvurdering.</p>	04-14	3,5
<p>Titel: Processtøttede arbejdsmiljøindsatser med kerneopgaven i centrum Ansøger: NFA</p> <p>Forskningsprojektets formål er at undersøge om systematiske processtøttede indsatser med fokus på bedre udførelse af kerneopgaven kan forbedre det psykosociale arbejdsmiljø, nedsætte antallet af sygedage og øge kvaliteten af ydelsen. Forskningsprojektet studerer effekten af en intervention, der gennemføres i pædagogiske institutioner i København i et projekt støttet af Forebyggelsesfonden.</p>	12-13	4
<p>Titel: Hvad betyder senere pensionsalder for hjertesygdom og depression? Ansøger: AMK Bispebjerg 1 ph.d.</p> <p>Projektet vil belyse forekomsten af kredsløbssygdom og depression i årene før og efter overgang til efterløn eller anden ikke-helbredsbeholdt pension. Vor hypotese er, at ikke alene den subjektive oplevelse af helbredet, men og-</p>	12-13	1,8

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>så regulær sygdomsforekomst mindskes i umiddelbar relation til pensionering, når det daglige arbejdspress ophører. Undersøgelsen omfatter alle bosiddende i Danmark, som gik på efterløn eller anden ikke-helbredsbeholdt pension i perioden fra 1979 (hvor efterlønnen indførtes) til og med 2004.</p>		
<p>I alt for 'psykisk arbejdsmiljø'</p>		<p>49,3</p>
<p>Tema: Støj</p>		
<p>Titel: Støj, akustik og det psykiske arbejdsmiljø – lydmiljøets betydning for et godt arbejdsmiljø i folkeskolen (SkoleStøj 2) Ansøger: NFA</p> <p>I projektet gennemføres en akustisk renovering af klasseværelserne på 2 skoler. Det undersøges om interventionen fører til ændring i lydniveauet i klasserne, om lærernes oplevelse af lydmiljøet påvirkes, og i hvor høj grad interventionen påvirker trivsel målt som den oplevede anstrengelse ved at undervise, oplevede krav i arbejdet, symptomer på anstrengelse og træthed, jobtilfredshed, og overvejelser om at skifte job. Projektet forventes at føre til øget viden om sammenhængen mellem det akustiske miljø og det oplevede psykiske arbejdsmiljø. En høj grad af trivsel blandt skolelærerne har potentielt stor betydning for arbejdsmarkedstilknytning, produktivitet og sygefravær.</p>	<p>09-14</p>	<p>4,4</p>
<p>Titel: Støjstress. Ekstraauditive virkninger af støj og stress på arbejdspladsen. Ansøger: AMK Aarhus 1 ph.d.</p> <p>Projektets formål er at undersøge, om udsættelse for støj i arbejdsmiljøet medfører risiko for højt blodtryk, søvnforstyrrelse, sygefravær og hvordan stresshormonerne påvirkes. Hvis sådanne sammenhænge kan bekræftes vurderes det om de gældende grænseværdier for støj, som er baseret på påvirkning af hørelsen, yder tilstrækkelig beskyttelse mod de ekstraauditive virkninger af støjen. Vi vil også undersøge om kombinationen af støjudsættelse og psykosociale belastninger på jobbet medfører ekstraordinær blodtryksforhøjelse og belastning af kroppens stress-systemer.</p>	<p>12-12</p>	<p>2,4</p>

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Titel: Støjbelastning i arbejdsmiljøet og risiko for tinnitus og nedsat høreevne. Ansøger: AMK Aarhus 1 ph.d.</p> <p>Projektet vil undersøge, hvordan udsættelse for støj over og under de gældende grænseværdier påvirker forekomsten af tinnitus og hørenedsættelse. Der tages udgangspunkt i personer undersøgt i et projekt fra 2002, hvoraf en del vil blive undersøgt igen og der rekrutteres også nye personer til undersøgelsen. Resultaterne kan bruges til prioritering af indsatsen over for støj, herunder målrettet vejledning af støjudsatte.</p>	06-13	4
I alt for 'støj'		10,8
Tema: Stoffer og materialer		
<p>Titel: Kronisk obstruktiv lungesygdom ved svejsning: eksponerings-respons sammenhæng Ansøger: AMK Bispebjerg</p> <p>Formålet med projektet er at undersøge sammenhængen mellem udsættelse for svejserøg og risikoen for kronisk bronkitis og astma i en fremadrettet undersøgelse. Der foretages derfor en opfølgning af ca. 10.000 metalarbejdere i Landspatientregisteret med registrering af hospitalskontakter for kronisk bronkitis og astma i perioden fra 1986-2010 og parallelt undersøges forbrug af medicin mod disse sygdomme. Det forventes at projektet kan tilvejebringe ny viden af betydning for forebyggelsen af arbejdsbetingede lungesygdomme.</p>	12-12	0,3
<p>Titel: Helbredsskader og partikelforureninger i København Lufthavn i Kastrup. En registerbaseret opfølgingsundersøgelse Ansøger: AMK Bispebjerg 1 ph.d.</p> <p>Undersøgelsen skal be- eller afkræfte om arbejdsmæssig udsættelse for partikelforurenet luft i CPH er forbundet med helbredsskader. Undersøgelsen gennemføres i et samarbejde med CPH og 3F-Kastrup og med andre involverede</p>	02-15	3,0

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
rede virksomheder og arbejdstagerorganisationer. Undersøgelsen designes som en historisk kohorteundersøgelse af ufaglærte mænd ansat i CPH fra 1985 og fremefter.		
<p>Titel: Konsekvenser af erhvervsmæssig eksponering for organisk støv – CODUST. Et opfølgingsstudie blandt danske landmænd og træindustriarbejdere med astma og KOL</p> <p>Ansøger: Institut for Folkesundhed, AU 1 ph.d.</p> <p>Studiet fokuserer på risikofaktorer og prognostiske faktorer for astma og KOL i målgruppen. Hypotesen er, at organisk støv på en dosisafhængig måde er associeret til både udvikling, sværhedsgrad og prognose af astma og KOL. Studiet kobler på unik vis styrkerne ved traditionelle erhvervskohorter med forcerne i nationale registerbaserede kohorter, hvilket netop er muligt i Danmark pga. vores enestående registre. Studiet øger i væsentlig grad vores viden om organisk støvs betydning for både udvikling, sværhedsgrad og prognose for astma og KOL, hvilket er helt afgørende for en evidensbaseret forebyggelse af disse folkesygdomme.</p>	12-14	3,0
<p>Titel: Styreneksponering og risiko for kræft og fosterskader: En 40-års opfølgingsundersøgelse af ansatte i den danske glasfiberplastindustri, STRIKT-projektet</p> <p>Ansøger: AMK Aarhus 2 ph.d.</p> <p>Formålet er at undersøge om eksponering for styren medfører forøget risiko for non-Hodgkin's lymfom (lymfeknudekræft), kronisk lymfatisk leukæmi, kræft i spiserør og bugspytkirtel og andre kræftsygdomme samt spontan abort, misdannelse og påvirket fostervækst. Projektet tager udgangspunkt i en etableret kohorte af 36.610 mænd og 6.500 kvinder ansat i den danske plastfiberindustri 1964-1988, som har været eksponeret for høje styreniveauer sat overfor en ikke-udsat kontrolgruppe.</p>	12-14	3,0
<p>Titel: SUS12. Luftvejslidelser og allergi i et landligt perspektiv: En 12-års opfølgingsundersøgelse af unge danske landmænd.</p> <p>Ansøger: Institut for Folkesundhed, AU</p>	01-12	4,0

Projekttitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Projektets formål er at finde frem til de eksponeringsniveauer, der er kritiske for udvikling af sygdom, og hvilke komponenter i støvet der forårsager sygdom. Dette er grundlaget for at forebygge luftvejslidelser i landbruget i Danmark og internationalt. Projektet vil bidrage med væsentlig ny information på disse områder.</p>		
<p>Titel: Arbejdsbetinget håndeksem i sundhedssektoren Ansøger: Roskilde Sygehus, Region Sjælland 1 ph.d.</p> <p>Projektet fokuserer på håndeksem hos sygeplejersker/sosu-assistenten, som udgør knap 1/4 af alle anerkendte tilfælde af arbejdsbetinget håndeksem i Danmark. Projektet afdækker omfanget af risikoekspositioner inden for forskellige sygeplejeområder i sygehussektoren, og afdækker tillige om det overvejende drejer sig om irriterende eller allergiske eksemmer.</p>	03-12	1,6
<p>Titel: MINERVA. Arbejds miljø og reproduktion Ansøger: AMK Aarhus 2 ph.d.</p> <p>Forskningsprogrammet sætter reproduktionsskader og arbejdsmiljø på dagsordenen i dansk forskning. Formålet er at samle danske forskere indenfor reproduktion i et arbejdsmiljønetværk, at fokusere på fosterskader og arbejdsmiljø i opbygningen og udnyttelse af databaser og rekrutteringen af nye forskere.</p>	12-12	6,1
<p>Titel: Q-feber i graviditeten og føtale konsekvenser Ansøger: AMK Herning 1 ph.d.</p> <p>Projektets formål er at belyse sammenhængen mellem Q-feber og graviditetsudfald blandt kvinder i risikoerhverv med henblik på rationel begrundet forebyggelse. Følgende undersøges: 1) Medfører erhvervsmæssig eller anden udsættelse for visse dyr øget risiko for negative graviditetsudfald? 2) Medfører erhvervsmæssig eller anden udsættelse for husdyr/produktionsdyr øget forekomst af Q-feber i blodprøver? Medfører tegn på Q-feber i blodprøver øget risiko for negative graviditetsudfald? Der er givet en tillægsbevilling til projektet så de samme relativt dyre blodprø-</p>	07-13	2,0

Projektitel, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>ver kan analyseres for salmonella, yersinia og campylobacter.</p>		
<p>Titel: Redskaber til standardiseret kortlægning af allergifremkaldende og hudirriterende kemiske stoffer på danske arbejdspladser. Ansøger: Gentofte Hospital</p> <p>Projektet vil udvikle et redskab til eksponeringskortlægning af kemiske stoffer, der kan give hudallergi eller hudirritationer. Det består af 3 dele; 1) Kortlægning af muligheder og barrierer for optimal information om eksponering, 2) Individualiseret information til patienter med arbejdsbetinget hudsygdom,, 3) Standardredskaber for eksponeringskortlægning og information på baggrund af resultaterne i del 1 og 2.</p>	07-13	1,7
<p>Titel: Luftvejseffekter af sprayprodukter til overfladebehandling og imprægnering Ansøger: NFA</p> <p>Det overordnede formål med projektet er at skabe ny viden, der i det praktiske arbejdsmiljøarbejde og -regulering kan anvendes til at forebygge arbejdsrelaterede sundhedseffekter af nye "nano"sprayprodukter til overfladebehandling. Projektet vil gennemføre systematiske kemiske og toksikologiske undersøgelser af overfladebehandlingsmidler og delkomponenter heraf, for at kortlægge hvilke kemiske stofgrupper, der er ansvarlige for den toksiske effekt og under hvilke betingelser. Projektet omfatter desuden en kortlægning af den erhvervsmæssige anvendelse af sprayprodukter til overfladebehandling og imprægnering i forskellige brancher.</p>	12-12	4,4
<p>Titel: Organisk støv i væksthusegartnerier – et helbredsproblem? Ansøger: AMK Odense</p> <p>Det overordnede formål med projektet er at undersøge den sundhedsmæssige betydning af eksponering for organisk støv hos ansatte i gartnerier samt at udvikle og afprøve forebyggende foranstaltninger. Projektet bidrager desuden til at afdække de arbejdshygiejniske faktorer, der betyder mest for eksponeringsniveauet, hvilket er helt afgørende i den konkrete forebyggelse på gartnerierne. Projektet vil således skaffe ny praktisk viden til anvendelse i den tekniske forebyggelse af høj eksponering for organisk støv, og forventes også at kunne anvendes indenfor andre brancher med høj eksponering for organisk støv (f.eks landbruget, forarbejdning af fødevarer m.v.).</p>	03-13	2,7

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
<p>Titel: Forebyggelse af arbejdsbetingede hudsygdomme Ansøger: AMK Bispebjerg 1 ph.d.</p> <p>Formålet med projektet er at gennemføre en forebyggende indsats overfor patienter med anmeldt arbejdsbetinget eksem for at forebygge langvarig sygdom og manglende tilknytning til arbejdsmarkedet som følge af virkning til det arbejdsbetingede eksem.</p>	12-13	3,6
<p>Titel: Har bygge-anlægsarbejdere i Danmark øget risiko for at få KOL – og hvilke forebyggelsesperspektiver er der? Ansøger: AMK Bispebjerg 1 ph.d.</p> <p>Formålet med denne undersøgelse er at undersøge om der er en øget risiko for KOL blandt danske mandlige bygge-anlægsarbejdere med særligt fokus på risikoen blandt nedrivere (jord- og betonarbejdere) og tømrere sammenlignet med en gruppe uden støvudsættelser (portører), at kortlægge støvniveauet på danske bygge-anlægspladser gennem de senere år og nu. Desuden vil vi kortlægge aktuelle arbejdsmiljøforanstaltninger og forebyggelsespotentialer mhp. efterfølgende implementeringsstrategi.</p>	12-13	3,9
I alt for 'stoffer og materialer'		39,3
Tema: Udredninger		
<p>Titel: Udredning vedrørende årsagssammenhæng mellem erhvervsmæssig udsættelse for svejsning og iskæmisk hjertesygdom Ansøger: AMK Bispebjerg</p>	09-13	0,4
<p>Titel: Correlations between permanent night shift work and/or recurring night shift work and the development of breast cancer (Cancer Mammae) Ansøger: Finnish Institute of Occupational Health</p>	09-12	0,4

Projekttitle, Ansøger	Forventet slut md-år	Mio. kr.
Titel: Lavdosis arbejdsbetingede asbestudsættelse og lungecancer: Et videnskabeligt referencedokument Ansøger: AMK Odense	01-13	0,5
I alt 'udredninger'		1,3
I alt for igangværende i 2012		237,0

ARBEJDSMILJØFORSKNINGSFONDEN

Liste over afsluttede projekter

Marts 2013

Projekttitel, Ansøger	Mio.
Tema: Nye teknologier, nye organisations og ansættelsesformer og arbejdsliv	
<p>Titel: Prioriteret arbejdstid Ansøger: NFA</p> <p>Prioriteret arbejdstid forstået som selvvalgt arbejdstid er en ny form for indflydelse på tilrettelæggelsen af egen arbejdstid, som er ved at vinde udbredelse. Formålet med projektet er at belyse forskelligartet praksis og positive såvel som negative konsekvenser af prioriteret arbejdstid. Projektet bidrager med ny viden herunder anbefalinger om arbejdsmiljørigtig arbejdstidstilrettelæggelse, som kan anvendes af både rådgivere samt medarbejdere og virksomheder, der overvejer at indføre prioriteret arbejdstid.</p>	4,0
<p>Titel: Arbejdspladskonflikter, kompetenceudvikling i konflikthåndtering og organisatorisk læring Ansøger: NFA</p> <p>Et phd-projekt, der har til formål at undersøge konflikter på arbejdspladsen; hvordan de opstår og udvikler sig samt hvordan de involverede parter håndterer dem. Endvidere vil projektet undersøge, hvordan læring og kompetenceudvikling i konflikthåndtering kan omsættes i praksis og hvilken betydning det har for samarbejdskultur og arbejdsklima.</p>	1,6
I alt for 'nyt arbejdsliv'	5,6
TEMA: Ulykkesforebyggelse	
<p>Titel: Minimering af ulykkesrisici for migrantarbejdere beskæftiget i byggebranchen og primærlandbrug Ansøger: COWI</p> <p>Projektets formål er at etablere viden om migrantarbejdernes arbejdssituation i Danmark og på den baggrund udarbejde et værktøj, der kan fremme iværksættelse af ulykkesforebyggende initiativer direkte målrettet migrantarbejdere. Projektet stiller følgende spørgsmål: 1) Hvilke former for ekspertise bringer migrantarbejdere i spil i forhold til at undgå ulykker? 2) Hvilke faktorer har indflydelse på migrantarbejdernes praktisering af ansvarlighed ift. ulykker? 3) Hvilke kanaler er mest hensigtsmæssige at anvende til at bibringe migrantarbejde-</p>	2,3

Projekttitle, Ansøger	Mio.
re viden om ulykkesforebyggelse og i hvilken form formidles denne viden mest hensigtsmæssigt?	
<p>Titel: Ulykker og sikkerhedspraksis i Bygge- og Anlægsbranchen (SIBA) Ansøger: AMK Herning 2 ph.d.</p> <p>Det overordnede formål med dette projekt at udvikle en interventionsstrategi rettet mod forebyggelse af arbejdsulykker. Grundlaget for denne interventionsstrategi er en analyse af årsager til arbejdsulykker i BA-branchen og en analyse af udviklingen i risikoforståelse og sikkerhedspraksis i BA-branchen hos både lærlinge og erfarne arbejdere.</p>	5,9
I alt for 'ulykkesforebyggelse'	8,2
Tema: Smerter og sygdomme i bevægeapparatet	
<p>Titel: VIMS-projektet – Virksomhedstilpasset Intervention med Intelligent Motion mod Smerter i nakke-skulder-regionen Ansøger: NFA</p> <p>Projektets overordnede formål er at skabe mere viden om, hvordan man i praksis kan implementere og gennemføre "Intelligent Motion". Der er i dag vis videnskabelig evidens for, at fysisk træning kan reducere nakke-skulderbesvær, men utilstrækkelig viden for at kunne vælge et træningsoplæg frem for et andet. Man vil i foreliggende projekt "skræddersy" træningen ("Intelligent Motion"), hvor man tager hensyn både til individfaktorer og eksponeringerne i arbejdet.</p>	4,0
<p>Titel: Evaluering af hospitalsbaseret koordineret intervention for sygemeldte med uspecifikke lidelser i bevægeapparatet Ansøger: Center for Folkesundhed, Region Midtjylland</p> <p>Projektet har til formål at forbedre funktionsevne og arbejdsfastholdelse af sygemeldte arbejdstagere med uspecifikke lidelser i bevægeapparatet ved hjælp af en ny, hospitalsbaseret, interventionsmodel. Projektet er designet som et randomiseret kontrolleret studie, hvor deltagere rekrutteres fra praktiserende læge efter 4 ugers sygemelding. Kontrolgruppen modtager kun en lægefaglig afklaring, mens interventionsgruppen modtager en grundig og tidlig diagnostisk afklaring uden ventetid i sundhedsvæsenet og efterfølgende en indsats af et tværfagligt team bestående af reumatolog, fysioterapeut, ergoterapeut, socialrådgiver og socialmedicinsk speciallæge.</p>	4,0

Projekttitle, Ansøger	Mio.
<p>Titel: Integreret motion på arbejdspladsen (IRMA) Ansøger: NFA</p> <p>Projektets formål er at udvikle simple styrketræningsmetoder, der i integreret motion på arbejdspladsen kan anvendes til at forebygge eller reducere forekomst af arbejdsrelaterede muskel-skeletsmerter, nedslidning og sygefravær.</p>	0,8
I alt for 'smerter og sygdomme'	8,8
Tema: Psykisk arbejdsmiljø	
<p>Titel: Engagement og mistillid. Kontrol, evaluering og social kapital i folkeskolen Ansøger: TeamArbejdsliv</p> <p>Projektet vil undersøge om der kan dokumenteres en sammenhæng mellem kontrol og evaluering og social kapital. Det skal ske ud fra en to antagelser: at kravene til dokumentation (deres karakter og kvalitet) har indflydelse på arbejdsmiljøet samt at en høj social kapital styrker mulighederne for at dokumentationskrav ikke udgør samme belastning som ellers.</p>	3,3
<p>Titel: Tidsmiljøet i grænseløst arbejde Ansøger: RUC</p> <p>Projektet tager udgangspunkt i begrebet tidsmiljø, hvorved forstås en større eller mindre ophævelse af den faste arbejdstids strukturering af arbejdet. Projektet vil undersøge tidsmiljøet i det grænseløse arbejde og hvordan forskellige former for tidsmiljøer skaber enten psykisk belastning eller forbedrer det psykiske arbejdsmiljø</p>	2,9
<p>Titel: Arbejdsmiljøproblemer og konflikthåndtering på specialpædagogiske tilbud Ansøger: AAU</p> <p>Projektets formål er dels at afdække den sammenhæng, der eksisterer mellem socialt samspil i arbejdssituationer, arbejdsmiljøbelastninger og konflikter, dels at identificere modeller for organisering af arbejdet og konflikthåndtering, der på en og samme tid forbedrer det psykiske arbejdsmiljø og forebygger fysisk magtanvendelse og overgreb.</p>	2,4

Projekttitle, Ansøger	Mio.
<p>Titel: Effekten af et stressbehandlingsprogram på den sygemeldtes sygefravær, symptomniveau og arbejdspladsens psykiske arbejdsmiljø</p> <p>Ansøger: AMK Bispebjerg</p> <p>Projektet er en udbygning af et igangværende hovedprojekt med det formål at vurdere effekten af et stressbehandlingsprogram. Effekten af programmet måles ved hastigheden af tilbagevenden til arbejde, arbejdsmarkedstilknytning efter 1 år, forbedring i symptomniveau og effekt på det psykiske arbejdsmiljø på deltagerens arbejdsplads.</p>	1,6
I alt for 'psykisk arbejdsmiljø'	10,2
Tema: Støj	
<p>Titel: Støj og stress i storrumskontorer</p> <p>Ansøger: NFA</p> <p>Projektets hovedformål er at udforske effekter af udsættelse for baggrundsstøj fra storrumskontorer gennem længere tid, når man samtidig skal løse kognitivt anstrengende opgaver. De anvendte effektmål er relateret til akutte fysiologiske stressreaktioner, udvikling af mental træthed samt præstationsevne ved løsning af kognitivt anstrengende opgaver. Hovedspørgsmålene er, om der er en virkning af støj, og dernæst om virkningen er større hos personer, der oplever en høj grad af gener pga. støj på deres arbejde.</p>	2,7
I alt for 'støj'	2,7
Tema: Stoffer og materialer	
<p>Titel: Arbejdsbetingede hudlidelser hos frisører – Intervention samt validering af spørgeskemaredskaber og anmeldelsessystemet.</p> <p>Ansøger: Gentofte hospital</p> <p>Projektet består af to dele. I den første del kortlægges hyppighed og antal nye tilfælde af håndeksem blandt frisører i Danmark, årsager til manglende anmeldelse til Arbejdsskadestyrelsen og afgang fra branchen beskrives. I anden del af projektet udvikles og</p>	3,0

Projekttitle, Ansøger	Mio.
implementeres forebyggelsesprogrammer for arbejdsbetingede hudlidelser/eksem i en branche, der har en betydelig forekomst af disse arbejdsmiljøproblemer.	
Titel: NANOPLAST: Nanoteknologiske materialer og produkter i plastindustrien: Eksponeringsvurdering og toksiske egenskaber Ansøger: NFA Projektet har til formål at karakterisere toksiske egenskaber ved de nanoteknologiske materialer, der potentielt opnår massiv anvendelse i den fremtidige produktion af plastprodukter. Projektet fokuserer på polymer nano composittes (PNC), hvori der indgår en polymer matrix, nanoclay, carbon nanofibre (CNF) eller carbon nanotubes (CNT).	2,5
I alt for 'stoffer og materialer'	5,5
Tema: Udredninger	
Titel: Erhvervsmæssig udsættelse for PCB og udvikling af sygdomme Ansøger: AMK Bispebjerg	0,6
I alt for 'udredninger'	0,6
I alt for afsluttede i 2012	41,6